



< Anne Frank knipte veel plaatjes uit Libelle en hing ze met zorg op, 60 jaar later zijn ze nog steeds de stille getuigen van haar verblijf in het Achterhuis. Zoals deze foto uit de Libelle van 26 september 1941.

> In Annes bonte verzameling was ruimte voor filmsterren, kinderfoto's, kunstwerken maar ook voor een zelf te breien trui uit de Libelle van 18 juli 1941.



> Historica Rian Verhoeven: "Anne koos plaatjes nooit willekeurig uit, overal zat een verhaal achter. Deze roos vond ze niet alleen mooi. In haar korte verhalenchrift beschreef ze de bloem die ze zowel zacht als krachtig vond, uitgebreid."

∨ Anne raakte tijdens haar onderduikperiode geboeid door kunst, cultuur en geschiedenis. Dit beeld van Michelangelo, de Pietà, vond ze in de Libelle van 16 mei 1941 en plakte ze over de filmsterrenzussjes Lane heen.

> Anne Frank vlak voordat zij met haar familie moest onderduiken in het Achterhuis in Amsterdam.



∨ Anne raakte onder de indruk van een artikel over blozen, geschreven door Sis Heyster in Libelle 15 van 11 april 1941. Het artikel plakte Anne in haar dagboek en de bijbehorende foto op haar muur.



Ons kamertje was met die strakke muren tot nu toe erg kaal; dankzij vader die m'n hele prentbriefkaarten en filmsterrenverzameling van tevoren al meegenomen had, heb ik met een lijmpot en kwast de hele muur bestreken en van de kamer één plaatje gemaakt. Daardoor ziet het er veel vrolijker uit.

Dit fragment schreef Anne Frank in haar dagboek op zaterdag 11 juli 1942.

Anne was dertien jaar toen ze met haar familie moest onderduiken. Een leeftijd waarop ongeveer elk kind zijn slaapkamer van onder tot boven behangt met posters en plaatjes van favoriete filmsterren en artiesten. "Een uitstapje buiten de veilige wereld van het gezinsleven en een zoektocht naar culturele vignetten die bij hun interesses passen", noemt ontwikkelingspsycholoog Gerrit Breeuwsma dit. In dat licht past ook de verzamelwoede van Anne Frank. Al voor

< Twee van de zussjes Lane, filmsterren uit Hollywood over wie Anne een kort verhaal schreef. De foto komt uit Libelle 27 van 7 juli 1939.



De filmsterren plaatjes van

Anne Frank

Dankzij haar dagboek is Anne Frank wereldberoemd geworden. Op haar kamertje in het Achterhuis hangt een deel van Annes erfenis: haar filmsterrenplaatjes en Ansichtkaarten. Veel plaatjes blijken uit Libelle te komen.

haar onderduikperiode was ze een gepassioneerde verzamelaarster van Ansichtkaarten en filmsterrenplaatjes. Anne droomde van een carrière als filmster. Maar eenmaal in de opsluiting van het Achterhuis, was het voor Anne ook een bittere noodzaak om haar toevlucht te zoeken in Hollywoodfantasieën.

Rian Verhoeven (43) is historica en deed in opdracht van de Anne Frank Stichting onderzoek naar de herkomst van de plaatjes en de betekenis ervan voor Anne. Rian: "Zoals je in het dagboek haar persoonlijke ontwikkeling in woord terugleest, zo zie je die ontwikkeling in beeld aan de hand van de plaatjes aan de muur. Door daar naar te kijken, leer je haar kennen." Veel plaatjes van Anne komen uit Libelle. Rian: "Anne heeft ongeveer 74 plaatjes opgehangen op haar kamer. Veertig daarvan heeft ze uit tijdschriften gehaald, waarvan 29 uit Libelle. Anne knipte de meeste filmsterrenplaatjes uit Libelles uit 1939 en 1940. Uit een stapel Libelles van 1941 haalde ze voornamelijk kindertekeningen en foto's van kinderen en twee kunstgeschiedenisafbeeldingen. Filmsterren staan er dan niet meer in omdat de Duitsers een verbod hadden ingesteld op het schrijven over Amerikaanse films. Libelle hoofdredacteur Franska Stuy:

Het Anne Frank Huis

Het museum is in de zomermaanden dagelijks geopend van 9.00 tot 21.00 uur. Vooral 's avonds is het doorgaans rustig in het huis, wat een bijzondere sfeer geeft aan een bezoek. Adres: Prinsengracht 267 in Amsterdam. Telefoon: 020-556 71 00. U kunt groepsreserveringen maken via reserveringen@annefrank.nl. Voor meer informatie kunt u terecht op www.annefrank.nl.

"Ik vind het heel bijzonder te weten dat ons blad is gelezen door Anne Frank. En je kunt niet anders dan hopen dat Anne er ook heel veel plezier in heeft gehad Libelle te lezen. Mensen dromen nu eenmaal graag weg bij de foto's en verhalen in hun tijdschrift. Bij reisverhalen zie je jezelf in gedachten al onder die palmbomen van de foto's liggen, dan hoef je er nog niet eens echt naartoe. Naast een informatieve functie heeft Libelle altijd al die ontspannende functie gehad."

Het is duidelijk dat Anne, zoals zo veel meisjes, aanvankelijk vooral wegdroomt bij de mooie mensen uit films. Maar er was meer. Vanaf 1944 valt in haar dagboekaantekeningen op dat Anne kind-af raakt en zich ontwikkelt. Toen ze nog in vrijheid leefde, schreef ze voornamelijk over jongens

die achter haar aan zaten en over de leuke dingen die haar dagen vulden. Maar in de voortdurende opsluiting van het Achterhuis kwam ze tot steeds meer bespiegelingen over haar eigen psyche en die van de andere onderduikers. Tijdens haar onderduikperiode raakte Anne zeer geïnteresseerd in kunstgeschiedenis. Met haar zus studeerde ze hard 'om niet dom te blijven', zoals ze in haar dagboek meldt. En om de tijd te doden. Geschiedenis was haar favoriete vak. Gaandeweg veranderden haar ambities. Vroeger was haar filmsterrenverzameling haar grote passie, later werden hobby's als schrijven, geschiedenis en mythologie steeds belangrijker. Haar plaatjesverzameling van sterren van het witte doek noemt ze dan 'slechts een liefhebberij'. Anne ontdekt dat ze kan schrijven en wil schrijfster of journa-

Op bezoek in het Achterhuis

"Als je in het museum rondloopt, gaat het meisje Anne echt voor je leven", vertelt Judy Bradshaw uit Engeland. Ze bezoekt het Anne Frank Huis voor de tweede keer, samen met haar man Frank. "Het maakt me emotioneel, zeker het filmpje van haar vader Otto Frank. Ik geef les op een basisschool en we behandelen nu de Tweede Wereldoorlog. Ik heb de kinderen ook fragmenten uit het dagboek van Anne Frank voorgelezen en het interesseert ze enorm."

Elain en Brian uit Schotland zien het museum als een bewijs dat vervolging, op welke grond dan ook, nooit acceptabel is. "Wij zijn het museum dankbaar voor de ontroerende wijze waarop ze het leven in beeld brengen van de slachtoffers, vooral Anne en haar familie."

Jacque O'Neill uit Engeland: "Hoewel ik de taal waarin ze schrijft niet eens begrijp, zie ik aan de brieven van Anne dat ze een volwassen handschrift had. Terwijl ze nog zo'n jong meisje was. Wat ze hier in dit huis heeft moeten doorstaan is zo angstig."



Ontwikkelingspsycholoog Gerrit Breeuwsma:

”Dit is de knipselverzameling van een kunstenaars”

liste worden. Naast haar dagboekanteekeningen gaat ze ook korte verhalen schrijven. In een van die verhalen beschrijft ze hoe haar alter ego Anne Franklin wordt ontdekt als model in Hollywood. Maar deze Anne houdt de glamour van dat bestaan al snel voor gezien en 'geneest' voorgoed van haar beroemdheidsillusies'. Rian Verhoeven: "In haar Hollywoodverhaal heeft Anne het ook over de Lane Sisters, drie zusjes die succesvolle filmsterren zijn. Van hen heeft Anne een foto aan de muur hangen. Maar in de tijd dat ze dat korte verhaal schrijft, plakt ze ook een plaatje over de Lane Sisters heen dat een geheel andere interesse van Anne aantoonde: een beeldhouwwerk van Michelangelo. Heel wat anders dus dan een filmsterrenkijkje." De bevolgen filmsterdromen die Anne van jongs af aan had gehad, werden realistisch van toon. En dat was ook te zien aan de plaatjes die ze aan de muur hing. Rian Verhoeven: "Anne ontwikkelde zich in versneld tempo tot een jonge vrouw met volwassen gedachten. Toch bleef ze altijd geïnteresseerd in heel verschillende dingen. Tijdens mijn onderzoek trof ik een foto van een mooie vrouw die eruit zag als een filmster. Toen bleek dat het een 'gewoon' model was bij een breipatroon in Libelle. Anne hield erg van breien." Ontwikkelingspsycholoog Gerrit Breeuwsma vindt de diversiteit en ontwikkeling van Annes knipselverzameling bijzonder. "Dit is de verzameling van een kunstenaars. Haar verzameling was voortdurend in

beweging. Ze liet zich erdoor inspireren en had de behoefte erover te schrijven en er iets mee te doen. Haar verzameling was de motor tot wat ze zelf wilde creëren. In aanleg is elk kind een verwoed verzamelaar en vaak komt verzameldrang voort uit de behoefte iets compleet te krijgen. Met een muntenverzameling waarvan geen enkel dubbeltje ontbreekt, schep je de illusie dat in ieder geval iets in het leven volledig en volmaakt is. Maar aan de verzameling van Anne Frank zie je echt dat haar verzameling nog andere behoeftes bevredigde. Het voedde haar fantasie en creativiteit. Creativiteit kun je zien als een letterlijke en figuurlijke ontsnapping aan de realiteit. Dat was bij Anne Frank natuurlijk zeer het geval."

De kamer waar Anne Frank haar dagboek schreef, is voor de vele bezoekers van het Anne Frank Huis een hoogtepunt. De plaatjes aan de muur behoren tot de weinige tastbare herinneringen die we nog van haar hebben. De beheerders van haar nalatenschap willen er daarom goed voor zorgen, zodat ook volgende generaties kennis kunnen nemen van het leven van Anne. Rian: "De sfeer en de lading van het leven daar in het Achterhuis, vallen echt op als je er rondloopt. Annes persoonlijke geschiedenis staat voor die van de vele slachtoffers van de oorlog. Anne haalt zo veel andere slachtoffers van de holocaust uit de schaduw. Haar verhaal blijft indrukwekkend en boeiend."



^ Anne identificeerde zich als jong meisje met zeer jonge filmsterren, zoals Deanna Durbin, die op veertienjarige leeftijd de hoogstbetaalde vrouwelijke filmster ter wereld was.

∇ Een door het dagblad Trouw illegaal verspreide ansicht van de koninklijke familie: Juliana en Bernhard en de drie jonge prinsesjes.



∇ Anne Frank met haar zus Margot (links), en haar ouders Otto en Edith in 1941.



∇ Op een kaartje van Noord-Frankrijk hield Annes vader bij hoe de invasie van de geallieerden verliep.



Maakt u de collectie compleet?

De Anne Frank Stichting is nog op zoek naar de herkomst van enkele plaatjes van Anne, maar Libelles nummer 8 en 25 uit 1937, nummer 25 uit 1938 en nummer 15 uit 1941 ontbreken nog in de collectie. Heeft u nog een gaaf exemplaar op zolder liggen? De Anne Frank Stichting wil er graag haar archieven mee aanvullen. U kunt hierover een briefje sturen aan de Anne Frank Stichting, t.a.v. Afdeling Collectiebeheer, Postbus 730, 1000 AS Amsterdam.

Tekst: Maartje de Gruyter. Fotografie: © Anne Frank Stichting.